БЪЛГАРИЯ

РЕЛИГИОЗЕН ТУРИЗЪМ

БЪЛГАРИЯ

www.bulgariatravel.org

Няколко уникални факта за България

Св. св. Кирил и Методий

На територията на **България** са открити останки от множество древни цивилизации. Това са цивилизациите на праисторическите общества, на траките и античните гърци, на Рим и Византия, на християнството и исляма.

В **България** са направени изключителни открития, говорещи за раждането на човешката цивилизация и култура, за разнообразните религиозни култове, практики и обичаи, утвърдили се по днешните български земи хилядолетия преди Христа. Преселниците са оставили на нейна територия богатото културно наследство на седем различни цивилизации.

България е първата славянска държава, която приема християнската религия още през 865 година и първата християнска държава в Европа, в която богослужебният език е езикът на народа – старобългарският. Свещеното писание и богослужебните книги са преведени на говоримия език още през IX век. Именно тогава християнският свят признава старобългарския език за официален богослужебен език наред с гръцкия и латинския.

През IX век Светите братя Кирил и Методий създават глаголицата (древната старобългарска азбука), която открива нова културна епоха в Европа. Старобългарската писменост е обявена за официална, а старобългарският език става езикът на църквата, на книжнината и на народа. През следващите векове старобългарската култура се разпространява в цяла Югоизточна Европа, както и в Киевска Русия.

Потайностите на Североизточна България

Голямата базилика в Плиска (IX в.)

Златната църква във Велики Преслав

Св. Цар Борис-Михаил Български

Плиска – столицата на Първата българска държава. Градът се намира на около 400 км североизточно от София, в близост до град Каспичан, Шуменска област. Тук през 865 г. българският цар Борис I (852-889) приема християнската вяра от Византия, а християнството е признато за официална държавна религия.

В древната столица Плиска са открити останки от първия най-голям манастирски комплекс в християнска България. Той бил ограден от всички страни с високи каменни огради и крепостни стени. Най-голямата забележителност бил самият манастирски храм, известен още и като Епископската (Голямата) базилика, който по архитектурен план и по обем нямал равен на себе си в целия Балкански полуостров. Приютил първите ученици на светите братя Кирил и Методий, княжеският манастир се превърнал в най-важното духовно средище на България.

Велики Преслав

През 893 г. градът става столица на България и седалище на първата българска книжовна школа – Преславската. През IX в. тук настъпва епохата на Златния век на българската култура при цар Симеон Велики (893-927 г.). България се превръща в първия духовен и културен център сред славянските народи, а новопостроените манастири стават центрове на българската книжовност.

Велики Преслав се намира в Североизточна България в близост до областния град Шумен. Днес руините на древната българска столица заемат площ от над 3,5 км^2. Зад вътрешната стена са открити цитадела (вътрешният град) и внушителен дворцов комплекс. Там е открита и **Златната (Симеоновата) църква**, построена през началото на X век. Тя е била главната църква на голям манастир, свързан с книжовната дейност на българските просветители. Църквата била изцяло изградена от мрамор, куполът ѝ – позлатен, а отвътре – покрит с мозайка.

Пътуване из светите места на Северна България

Църквата "Св. Димитър Солунски" (XI в.)

Църквата "Св. Апостоли Петър и Павел" (XIII-XIV в.)

Велико Търново. Когато през 1187 г. България се освобождава от византийско владичество, Търново става столица на Второто българско царство (1187-1393). Средновековният град се разраства бързо и се развива като една от най-трудно превземаемите български крепости през XII-XIV век. Градът, разположен в Централна България, в подножието на Стара планина, впечатлява посетителите си с уникалната си красота, със своите неповторими паметници, свързани с многовековната българска история. Запазените крепости и храмове свидетелстват за разцвета на българската култура и изкуство в този период.

Във Велико Търново са запазени християнски църкви, които са неповторими паметници на средновековната и възрожденската живопис и архитектура. Сред тях се намира най-старата и точно датирана средновековна църква "Св. Димитър Солунски", чийто строеж е свързан с обявяването на въстанието на българите през 1185 г., предвождано от болярите Асен и Петър за отхвърляне на византийското господство. Интерес представлява църквата "Св. Апостоли Петър и Павел" (XIII в.), в която по времето на османското владичество е преместена цялата патриаршеска библиотека. В нея служи и св. Евтимий Търновски (ок. 1327 – 1401/2) – последният български патриарх (1375-1393).

Църквата Св. 40 мъченици във Велико Търново е най-известният средновековен български паметник, построен от българския цар Иван Асен II през XIII век. В църквата се съхраняват едни от най-значителните писмени паметници, свързани с българската история – колоните на хан Омуртаг и цар Асен. Надписът на Асеновата колона е посветен на историческата победа на българите от 1230 г. при Клокотница срещу епирския владетел Теодор Комнин. Тази епична битка издига българската държава като мощна сила на Балканския полуостров.

Манастирските обители около Велико Търново

Преображенският манастир «Св. Преображение Господне»

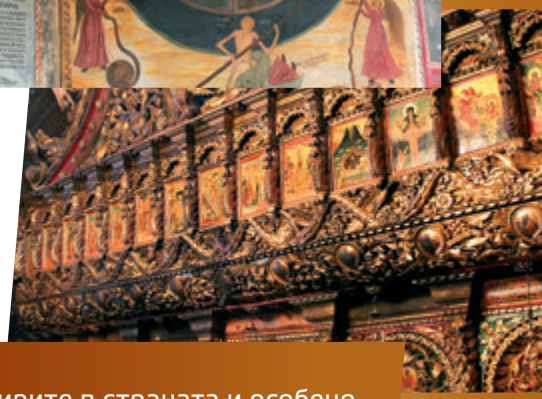

През годините на Втората българска държава (1187-1393) манастирите в страната и особено тези около престолния град Търново се превръщат в истински просветни центрове за усвояване на средновековната българска писменост, изкуство и култура. В тях се зараждат нови религиозно-философски учения, оказали огромно влияние върху културното развитие на българския народ.

Преображенският манастир «Св. Преображение Господне»

На 7 км от град Велико Търново, в красивия пролом на р. Янтра, се намира един от най-големите и забележителни паметници на българската архитектура и строителство – манастирът «Св. Преображение Господне». Основан е по времето на цар Иван Александър (1331-1371 г.) и превърнат в едно от най-важните духовни и културни средища по българските земи. Главната манастирска църква «Свето Преображение», изградена през 1843 г., е с уникална архитектура, на която трудно може да бъде намерен аналог. Стенописите и иконите в църквата са шедьоври на българското възрожденско иконописно изкуство.

Килифаревският манастир «Рождество Богородично»

Килифаревският манастир «Рождество Богородично»

На 5 км от с. Килифарево, в близост до Велико Търново, е разположен Килифаревският манастир «Рождество Богородично». Изграден е по времето на българския цар Иван Александър (1348-1350 г.). По-късно се превръща във важен книжовен център, който дава началото на известната в българската книгопис Килифаревска школа. В нея учи и бъдещият патриарх на Българската църква Евтимий (велика личност и духовен водач на България, последният предстоятел на църквата на Второто българско царство).

Плаковският манастир «Св. пророк Илия»

Църквата «Св. св. Архангели Михаил и Гавриил», с. Арбанаси

На 5 км от Велико Търново се намира едно от най-живописните български села – Арбанаси, обявено за архитектурно-музеен резерват. Освен типичните сгради във възрожденски стил, в селото са издигнати красиви църкви и манастири. Сред тях са църквата «Св. св. Архангели Михаил и Гавриил», манастирът «Св. Никола» (основан вероятно около XII век), арбанашкият манастир «Св. Богородица», в който се съхранява чудотворната икона «Св. Богородица Троеручица».

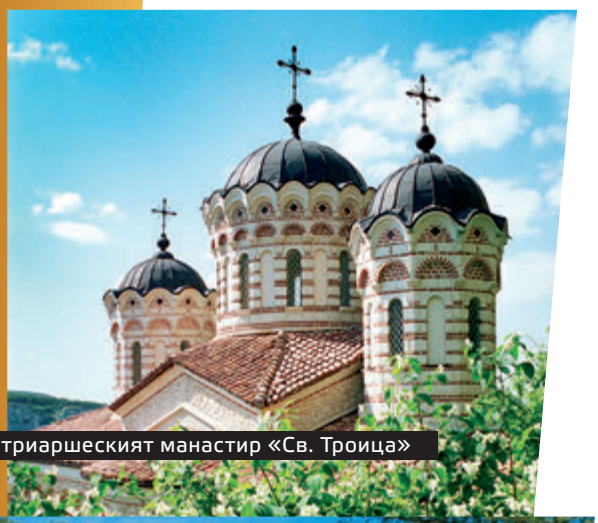

Патриаршеският манастир «Св. Троица»

Патриаршеският манастир «Св. Троица»
Разположен е в пролома на р. Янтра под западните склонове на Арбанашкото плато (в близост до град Велико Търново). Известен е като един от най-старите манастири в България, основан по времето на цар Иван Александър (1331-1371). Тук през 1376 г. е създадена Търновската книжовна школа, останала в историята със забележителната езикова реформа за единен книжовен правопис.

Дряновският манастир «Св. Архангел Михаил»

Дряновският манастир «Св. Архангел Михаил»
На около 30 км южно от Велико Търново, в близост до Дряново (Габровска област), се намира един от най-посещаваните манастири по българските земи – Дряновският, изграден по време на Втората българска държава. Историята му е свързана с борбите на българския народ за национална свобода. Зад манастирските стени апостолът на свободата Васил Левски прави подготовката на народно въстание в Търновска област. Тук, след избухване на Априлското въстание, чета от двеста души устоява в продължение на девет дни срещу напора на многобройната турска войска. След разгрома на бунта манастирът е изгорен. На мястото е издигнат паметник, който напомня за саможертвата на въстаниците. На своите посетители Дряновският манастир предлага възможности за настаняване.

Соколският манастир «Успение Богородично», с. Етър, Габрово

Скалните църкви и манастири по поречието на река Русенски Лом

Ивановските скални манастири

"Св. Димитър Басарбовски"

В Северна България, южно от град Русе, по долината на река Русенски Лом и около средновековната крепост Червен, са издигнати уникални манастири и църкви високо в скалите. Предполага се, че те водят началото си още от първите десетилетия на Втората българска държава (XII в.). Духовният живот в тях се е развивал с протекцията на търновските владетели и на духовните ръководители на българската държава от тази епоха.

Ивановските скални църкви

Ивановските скални църкви са разположени на брега на река Русенски Лом, недалеч от с. Иваново, югозападно от Русе. Местността в този регион се нарича "Пѝсмата". Предполага се, че "Църквата" (изкуствена пещера, изсечена в отвесна скала на 32 м височина от земята) е изписана със съдействието на българския цар Иван Александър (1331-1371 г.). Сред оцелелите стенописни изображения и днес личи ктиторският портрет на българския владетел. Стенописите в "Църквата" на Ивановските църкви се считат за връх в постиженията на живописците от Търновската средновековна живописна школа (XIV в.) и са едни от най-ценните образци на българската средновековна монументална живопис.

Басарбовският манастир "Св. Димитър Басарбовски"

В живописната долина на река Русенски Лом, до с. Басарбово, на 10 км от град Русе, се намира един от най-интересните манастири в България, издълбан в скалите – скалният манастир "Св. Димитър Басарбовски". Предполага се, че манастирът води началото си от XII в., но първите писмени сведения за него датират от XV век. В подножието на скалите са разположени две стаи и пещера-трапезария. Стъпала водят до скална площадка с ниша, където се намира и скалната църква. Други стъпала водят до естествена пещера, където се намира гробът на монаха Хрисант, който обновил манастира през 1937 година.

Християнските паметници в Северозападна България

Клисурският манастир «Св. св. Кирил и Методий»

Клисурският манастир «Св. св. Кирил и Методий»

В западната част на Стара планина, недалеч от Враца, в подножието на връх Тодорини кукли, се намира Клисурският манастир "Св. св. Кирил и Методий". Предполага се, че манастирът е възникнал още през XIII век. През 1862 г. светата обител е опустошена и изгорена от берковския паша Юсуф бей. Избити са около 120 миряни – жени, старци и деца, а монасите са изгорени живи. Иконостасът в манастирската църква е истински творчески апотеоз на българския възрожденски дух, съхранен от дейците на Самоковската и Дебърската школа. За своите посетители Клисурският манастир предлага настаняване, планински излети и конна езда.

Черепишкият манастир «Успение Богородично»

На около 30 км от град Враца, сред живописния Искърски пролом на Стара планина, се издига старинният Черепишки манастир "Успение Богородично". Средновековна легенда свързва името на манастира с ожесточени битки, които войските на последния български средновековен владетел цар Иван Шишман (1371-1393) са водили с османските нашественици. Според преданието черепите на падналите в битките български воини били толкова много, че населението започнало да нарича местността Черепич (от череп), а близкия манастир – "Черепишки". Макар обновяван, Черепишкият манастир е достигнал до наши дни в твърде старинен вид. Манастирската църква е запазила вида си отпреди 1612 година. Освен със старинния си облик манастирът впечатлява и със забележителния изработен от злато иконостас в манастирската църква, олтарните двери, владишкия трон и сребърната мощехранителница. Манастирският комплекс предлага възможности за настаняване през топлите годишни сезони.

Черепишкият манастир «Успение Богородично»

Троянският манастир «Успение Богородично»
На 10 км източно от град Троян, в красивата местност на брега на река Черни Осъм, е разположен Троянският манастир «Успение Богородично» – един от паметниците на българската култура и третият по големина в България. През епохата на Българското възраждане манастирът се превръща в духовен център и средище на оживена книжовна и просветна дейност. Още в средата на XVIII в. тук е открито килийно училище, дало образование на много известни българи. Стенописите в църквата «Успение Богородично» в Троянския манастир са дело на българския възрожденски художник живописец Захарий Зограф. Неговите стенописи покриват всички вътрешни стени на храма. За своите посетители манастирът има хотелска част, в която се предлагат възможности за настаняване.

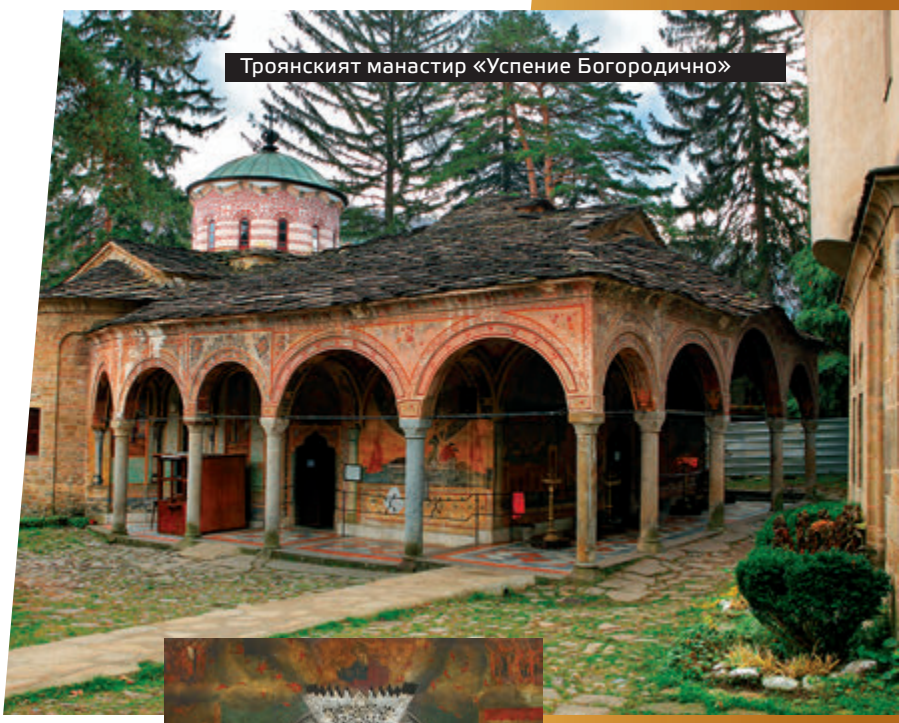
Троянският манастир «Успение Богородично»

Чудотворната икона «Св. Богородица Троеручица»
В главната манастирска църква на Троянския манастир се пази светинята на манастира – чудотворната икона «Пресвета Богородица Троеручица», която е копие на «Хилендарската Троеручица».

Иконата «Св. Богородица Троеручица»

Гложенският манастир «Св. Георги Победоносец»
В Западния Предбалкан, на 870 м надморска височина и на 15 км от град Тетевен, на висока каменна тераса, отделена от околната среда с отвесни скали, е кацнал живописно един от най-интересните старопланински манастири – Гложенският манастир «Св. Георги Победоносец». Според преданието манастирът е основан в средата на XIII в. от киевския княз Георги Гложенски. Тук Киевската Печорска лавра донася и храмовата си икона «Св. Георги Победоносец». Интерес представляват двата печата, на които манастирът е наименуван «Киевски».

Гложенският манастир «Св. Георги Победоносец»

«Сердика е моят Рим»
(император Константин Велики)

София е един от най-древните европейски градове. Българската столица, наричана от траките Сердика, е била любимо място на римския император Константин Велики (306-337). По негово време градът става епископия и едно от първите селища, в което християнството е признато за официална религия. Тук през 343-344 г. се провежда т.нар. Сердикийски събор, утвърдил православното учение за Св. Троица и Символа на Вярата, приети на Първия вселенски събор (Никея, 325 г.).

«Св. великомъченик Георги Победоносец»

Църквата «Св. великомъченик Георги Победоносец»

Църквата «Св. великомъченик Георги Победоносец» е най-старата запазена архитектурна ценност на днешна София, символизираща величието на древния Рим. Император Константин Велики превръща сградата в християнски храм още през IV век. В църквата се пази най-ранната българска стенна живопис (IX век), която се отличава с висока художествена стойност.

Църквата «Св. София»

Църквата «Св. София»

Църквата «Св. София» е един от най-старите и внушителни паметници на византийското изкуство от ранната християнска епоха на Балканите. Построена е по времето на разцвета на византийското изкуство при император Юстиниан (527-537) върху останките от по-древни християнски храмове. Стените на църквата били покрити със стенописи и златни мозайки, пресъздаващи библейски сцени, а иконостасът се издигал върху 12 златни колони. Днес църквата е една от най-значимите архитектурни ценности, запазени от ранното християнство.

Боянската църква

Боянската църква в град София, строена през XI-XII век, е известна като един от най-съвършените и изцяло запазени паметници на източноевропейското средновековно изкуство. Тя дължи своята световна известност на уникалните си стенописи от 1259 г., дело на неизвестен зограф от периода на Второто българско царство (XII-XIV век). Стенописите представляват една от най-ценните сбирки на средновековната живопис, изпреварили шедьоврите на Италианския Ренесанс.

Боянската църква

Храм-паметник «Св. Александър Невски»
Патриаршеската катедрала «Св. Александър Невски» е един от символите на град София. През 1924 г. храмът е обявен за паметник на културата. Камбанарията на църквата е висока близо 53 м и има 12 камбани, излети и донесени от Москва. В криптата му са изложени едни от най-красивите български икони.

Храм-паметник «Св. Александър Невски»

Катедралният храм «Св. Неделя»
На едноименния площад в центъра на София се издига величественият катедрален храм на Софийската света митрополия – «Света Неделя». Известен е с това, че на 16 април 1925 г. става обект на най-големия терористичен акт до този период, когато са убити 193 души, а ранени – около 500. Днес в храма се съхраняват мощите на сръбския крал св. Стефан Милутин.

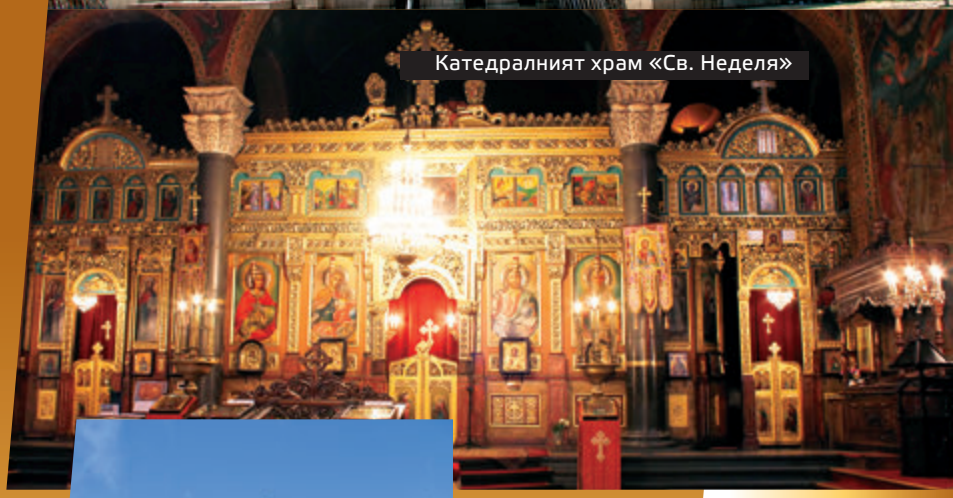
Катедралният храм «Св. Неделя»

Църквата «Св. Николай Чудотворец» (Руската църква) е сред най-красивите християнски храмове в България, включен в списъка на ЮНЕСКО. В началото на XX в. църквата се превръща в духовен център на хиляди руски емигранти. Тук служи Серафим Соболев – архиепископ на руските православни енории в страната. Той е погребан в криптата на храма и въпреки, че не е канонизиран, е почитан като светец и до днес.

Църквата «Св. Николай Чудотворец»

Католическата катедрала «Св. Йосиф»
Историята на конкатедралния храм «Свети Йосиф» започва още през 1875 г. През 1944 г., по време на Втората световна война, катедралата е почти завършена, но на 30 март 1944 г. е разрушена при бомбардировка.
На същото място, където е била старата катедрала, папа Йоан Павел II през 2002 г. полага първия камък на новия храм. Днес «Свети Йосиф» е най-голямата католическа катедрала в България.

Католическата катедрала «Св. Йосиф»

Карта на манастирите в България

РЕЛИГИОЗЕН ТУРИЗЪМ
БЪЛГАРИЯ

1 Рилски манастир
2 Клисурски манастир
3 Бачковски манастир
4 Соколски манастир
5 Килифаревски манастир
6 Дряновски манастир
7 Плаковски манастир
8 Патриаршески манастир
9 Ивановски скални манастири
10 Басарбовски манастир
11 Роженски манастир
12 Гложенски манастир
13 Мулдавски манастир
14 Араповски манастир
15 Аладжа манастир
16 Манастир „Света Троица“
17 Преображенски манастир
18 Черепишки манастир
19 Арбанашки манастир
20 Манастир „Св. Йоан Предтеча“
21 Троянски манастир
22 Манастир „Седемте престола“
23 Драгалевски манастир
24 Кремиковски манастир
25 Поморийски манастир
26 Манастир „Св. св. Константин и Елена“
27 Земенски манастир
28 Кукленски манастир
29 Кокалянски манастир
30 Етрополски манастир
31 Кладнишки манастир
32 Горнобрезнишки манастир
33 Свищовски манастир
34 Батошевски манастир
35 Манастир „Въведение Богородично“
36 Шипченски манастир
37 Мъглижки манастир
38 Чирпански манастир
39 Сопотски метох
40 Голямобуковски манастир
41 Устремски манастир
42 Лопушански манастир
43 Гигински манастир
44 Кълиновски манастир
Други манастири в България
Летище
Пристанище
ГКПП

Светите обители – шедьоври на архитектурата и изкуството

В Рила планина е разположен най-внушителният паметник на българската архитектура и изкуство – **Рилският манастир «Св. Иван Рилски»** . Възникването му е свързано с живота и боголюбивата дейност на българския отшелник св. Иван Рилски (X в.), наречен в житията на българската православна църква най-велик български светец. По времето на Първата българска държава манастирът става едно от огнищата на българската духовна култура. На сегашното си място Рилският манастир е построен през XIV в., когато там се настанява протосеваст Драговол Хрельо като самостоятелен владетел, който построява пететажна отбранителна кула (Хрельовата кула) – забележителен паметник на българската средновековна архитектура. Преживял турската инвазия, напълно унищожен от стихиен пожар през 1833 г., манастирът е изграден в днешния си вид между 1834-1851 г. без главен майстор и без предварителен план.

Главната манастирска църква е със стенописи, създадени през 1840-1848 г. В манастирската библиотека се съхраняват хиляди ръкописи и старопечатни книги, като най-старият е от X век. Шедьоври на резбарското изкуство са Рафаиловият кръст и обковът на Крупнишкото евангелие. Изключителен е централният дърворезбен иконостас. В Рилския манастир се пази старинната чудотворна икона «Св. Богородица Одигитрия», която според църковното предание била подарена на манастира от сестрата на българския цар Иван Шишман (1371-1395 г.) Мария, която била дадена за жена на султан Мурад I (1326-1389). Уникални в тази икона са 32-те четириъгълни преградки, като във всяка една от тях има мощи на различни светци.

Из потайностите на Южна България

Църквата «Св. Йоан Предтеча» в Кърджали
Църквата «Св. Йоан Предтеча» в гр. Кърджали е част от манастирски комплекс, който вероятно е основан още през IX век. Свидетелство за това са откритите при разкопките уникални стенописи, датирали от времето на Първото българско царство. При разкопките на манастирския комплекс са разкрити и два кръста от XI в., пресъздаващи Кръста на Голгота, както и стъклено кандило със сребърен обков, което се оказва, че е най-старото на Балканския полуостров. Находките се съхраняват в музея в гр. Кърджали.

Роженският манастир «Рождество Богородично»
В околностите на най-малкия град в България – Мелник (разположен на около 170 км южно от град София) се намира Роженският манастир «Рождество Богородично» (XII-XIII в.) Манастирът бил често използван от революционери на ВМРО (Вътрешната македонска революционна организация), посветили живота си за освобождаването на българските земи, останали на властта на Османската империя до 1912 г.

Роженският манастир «Рождество Богородично»

Църквата «Св. св. Теодор Тирон и Теодор Стратилат» (XVII в.) в с. Добърско, близо до българския зимен курортен град Банско, е обявена за паметник на културата под защитата на ЮНЕСКО. Автентичната архитектура на храма и стенописите го приравняват към най-ценните образци на българското изкуство.

Църквата «Св. св. Теодор Тирон и Теодор Стратилат»

Храмов комплекс «Успение Богородично» в Кърджали
Храмовият комплекс «Успение Богородично» е разположен в южната част на гр. Кърджали, недалеч от язовир Кърджали. Уникалните находки свидетелстват за превръщането му още през X-XI в. в епископско и митрополитско селище. Поради високата си художествена и архитектурна стойност е обявен за паметник на културата с национално значение.

Храмов комплекс «Успение Богородично»

Християнските паметници в град Пловдив и околностите

Църквата «Св. св. Константин и Елена»

Пловдив – градът, разположен на двата бряга на река Марица в Горнотракийската низина в Южна България, не престава да впечатлява своите посетители с блестящата си античност, със средновековния си чар, преплетен с елементи на Ориента и с уникалната си архитектура във възрожденски и бароков стил. В града още преди освобождението на България от османско владичество (1878 г.) са построени множество християнски църкви, запазили непроменен своя облик и до днес. Тук се намират църквата «Св. св. Константин и Елена», построена през 1832 г. , църквата «Св. Марина» и много други. Ценен образец на ранния барок в църквата «Св. св. Константин и Елена» е позлатеният иконостас в храма, изпълнен във виенски стил.

Катедралният храм «Успение Богородично»

Католическата катедрала «Св. Лудвиг» в Пловдив

Катедралата е построена през 50-те години на XIX век. Тук през 1861 е монтиран първият в България орган. Камбанарията е изградена през 1898 г. и е оборудвана с 5 камбани, подарък от папа Лъв XIII. В храма се намира надгробната плоча на българската княгиня Мария Луиза – първата съпруга на цар Фердинанд.

В околностите на Пловдив са открити множество раннохристиянски църкви. Когато през VI-VII в. славяните преминали Дунав и се заселили на Балканския полуостров, тук те заварили местно християнско население с църкви и манастири. Най-ярко доказателство за християнския живот по това време са запазените останки от Червената църква (V-VI в.) край Перущица, базиликата «Св. Спас» в околностите на Белово и други.

Червената църква край Перущица

Католическата катедрала «Св. Лудвиг»

Родопската Света гора

Асеновград е наричан още «порта» към Родопите. Градът се намира в Южна България, на 15 км от град Пловдив. Районът е особено привлекателен със своето уникално съчетание на природно богатство и забележително културно-историческо наследство. Манастирите около Асеновград, множеството църкви и параклиси превръщат региона в това, което днес наричаме «Родопска Света гора». С това е свързано и другото наименование на региона – «Българският Йерусалим». Тук се намират едни от най-забележителните образци на средновековната архитектура в България – църквата «Св. Богородица Петричка» в Асеновата крепост от XI в.; параклисът «Св. Йоан Предтеча»; църквата «Св. Богородица – Благовещение» и много други. Родопската Света гора включва и няколко манастира, сред които Бачковският, Кукленският, Мулдавският и Воденският, както и Араповският манастир – единственият в България, построен по време на турското владичество през 1856 г.

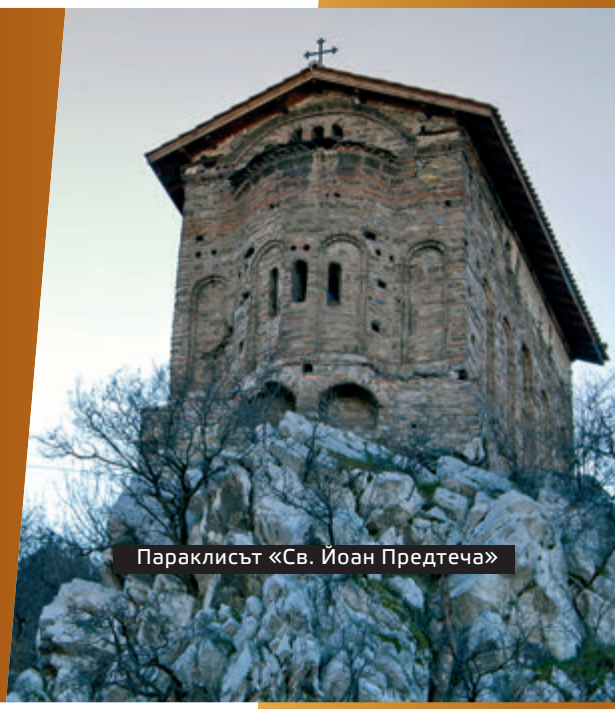

Параклисът «Св. Йоан Предтеча»

Бачковският манастир «Успение Богородично»

Араповският манастир «Св. Неделя» до Асеновград

Бачковският манастир «Успение Богородично»
Непосредствено до с. Бачково, на около 9 км от Асеновград, се намира Бачковският манастир «Успение Богородично», обявен за паметник на културата със световно значение. Основан е през 1083 г., като единствената постройка, съхранена от времето на построяването на манастира, е двуетажната църква-костница. Тя е украсена с уникални стенописи, като най-ценни сред тях са образите на основателите на манастира, изписани в края на XI и началото на XII в. Най-древната постройка в манастира е църквата «Св. Архангели Михаил и Гавриил» (XII-XIII в.) В Бачковския манастир се съхранява една от най-големите християнски светини в България – чудотворната икона «Св. Богородица». Цялата икона е обкована в златна и сребърна ризница, като се виждат изрисувани ликовете на Св. Богородица и Младенеца.

Местността Кръстова гора

Манастирският комплекс «Св. Троица»

От древни времена планината Родопи е почитана като сакралната българска земя – разлюляно море от гори, гайдарски звуци и песнопения. Византийските хронисти я наричали «Магна Силва Булгарика» – Свещената българска гора.

Тук, на 45 км от Асеновград, се намира местността Градище, или Кръстова гора. Връщайки се назад във вековете, намираме историята на Кръстогорието, изтъкана от древни летописи и предания. Според легендата тук била заровена частица от Христовия кръст, която била намерена от император св. Константин Велики и майка му Елена, които я преместили в Константинопол. Според други легенди на това място била пренесена голяма икона с вградени в нея части от Христовия кръст, за да не бъде поругана от османските нашественици. По-късно тя била заровена в подножието на самия Кръстов връх. Около 300 монаси намират тук смъртта си по време на масовата ислямизация в Средните Родопи през XVIII в. Това обаче не унищожило вярата на християнското население в светостта на Кръстогорието.

На това място в нощта на 13 срещу 14 септември ежегодно се провежда най-масовото религиозно събитие в България — хиляди вярващи се събират на хълма за нощна литургия и се молят за здраве и благоденствие.

Местността Рупите

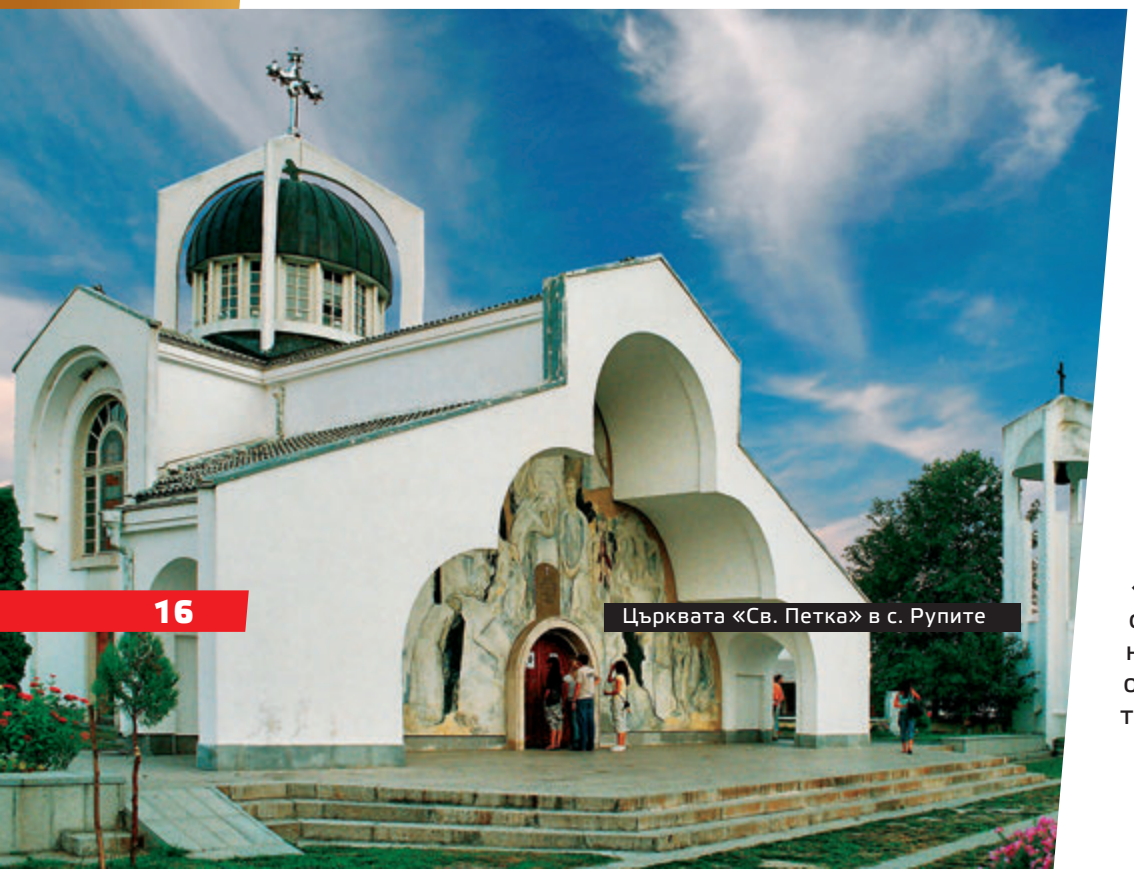
Църквата «Св. Петка» в с. Рупите

В землището на село Рупите, намиращо се в Югозападна България, на около 8 км северно от град Петрич, се намира известната местност Рупите. На територията на местността има минерални извори и басейни. Интерес представлява църквата «Св. Петка», построена по желание на българската пророчица Ванга. Всяка година тук на 15 август (Успение Богородично) се провежда традиционен събор. Местността Рупите, заедно с храма «Св. Петка Българска», са част от стоте национални туристически обекта на Българския туристически съюз.

Пътешествие из Черноморския регион

Църквата «Св. Богородица Пагания»

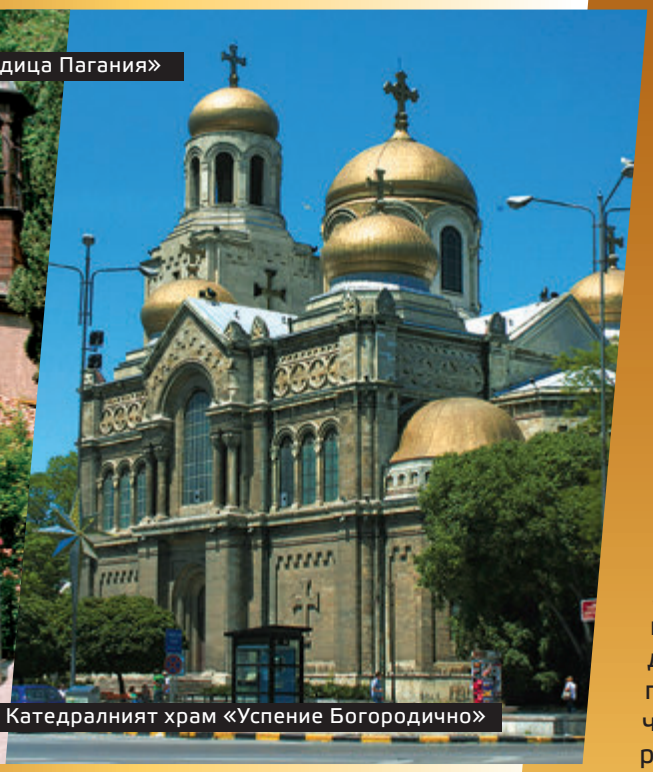
Катедралният храм «Успение Богородично»

Варна е българската черноморска столица. Разположението на град Варна, както и богатите природни ресурси, превръщат северното крайбрежие на Черно море в привлекателен курорт за европейците и за целия Черноморски регион. Днес Варна е седалище на Варненската и Великопреславската епархия, а православните храмове тук са повече от 300. Катедралният храм «Св. Успение Богородично» е един от символите на града и първият християнски паметник, издигнат в памет и за прослава на руските войни и на всички загинали за освобождението на България в Руско-турската освободителна война (1877-1878 г.). Най-старият запазен и действащ до днес храм в града е църквата «Св. Богородица Пагания», построена още през 1602 г. В нея се пази чудотворна икона на св. Богородица.

Аладжа манастир

Аладжа манастир е разположен на около 15 км северно от град Варна и е най-известният скален манастир по Българското Черноморие. Названието «Аладжа» има персийско-турски произход и означава «пъстър», «шарен», вероятно заради малкото запазени стенописи. Такъв тип манастири има на Кримския полуостров и в Грузия. Съхранени са сведения за монашески живот още от XI-XII в. В запазените помещения на манастира повечето стенописи датират от XIV в. Предполага се, че катакомбите, базиликата и целият скален комплекс са едни от най-ранните християнски центрове по Черноморието от IV–VI в.

Тайните на Южното Черноморие

Църквата «Св. София»

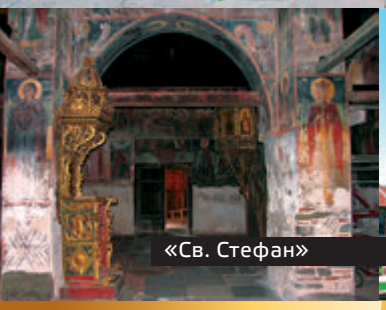

«Св. Стефан»

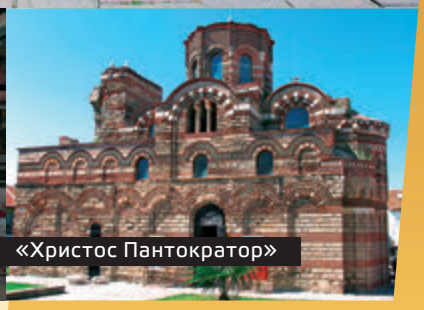

«Христос Пантократор»

Несебър

Старинният град Несебър е разположен на черноморския бряг в югоизточната част на страната върху малък скалист полуостров в северния край на Бургас - кия залив и само на 35 км северно от втория по големина град по Българското Черноморие – Бургас. Тук са запазени ценни паметници от всички епохи на неговото хилядолетно съществуване: стари крепостни стени от римската епоха и Средновековието, византийски и старобългарски църкви, старинни къщи от XVIII и XIX век. Една от най-внушителните сгради в Несебър е базиликата «Св. Богородица Елеуса» (V-VI в.), заради откритата в нея икона на Божията майка. Интерес в града представляват трикорабната базилика «Св. София», наречена още Старата митрополия, църквата «Христос Пантократор», както и църквата «Св. Стефан», скътала в себе си стенописи от XV I в. с висока художествена стойност.

Созопол

Китният черноморски град Созопол е разположен на малък полуостров в най-южната част на Бургаския залив, на 36 км от Бургас. Известен още като Аполония, градът е не само най-старият по българското крайбрежие, но може би и най-богатият на археологически находки. През 2010 г. бяха открити части от мощите на св. Йоан Кръстител на остров «Св. Иван» – събитие, предизвикало интереса на хиляди поклонници от страната и чужбина. Мощите се съхраняват в созополския храм «Св. Георги», където се пазят частица от Светия кръст и мощи на свети Андрей. Интерес представляват църквата «Св. Богородица» от XV в., обявена за паметник на културата под закрилата на ЮНЕСКО, църквата «Св. Зосим» (1857) и много други.

Църквата «Св. Йоан Предтеча» в Созопол

Мощите на Св. Йоан Кръстител

Из светите места на другите религиозни общности

Сведенията за съприкосновение на населението на днешните български земи с исляма датират още от втората половина на VII в., когато два пъти арабски армии обсаждат Константинопол. Днес около 80% от турците в България живеят в две компактни зони – в Североизточна и в Югоизточна България.

Джумая джамия (XV в.)
Джумая джамия се намира в центъра на град Пловдив и според преданието била построена на мястото на древната християнска църква «Св. Петка». На външната стена на югозападния ъгъл има слънчев часовник.

Байкърли джамия (XIX в.)
Байкърли джамия в град Самоков е обявена за паметник на културата с национално значение.

Джумая джамия (XV в.)

Българските евреи
Сведения за присъствие на евреи в България съществуват още от времето на Първото българско царство (681-1018). По време на Втората световна война България спасява близо 50 хиляди евреи от изпращане в концлагерите на нацистка Германия. Депортацията на еврейското население е осуетена с помощта на Светия синод на Българската православна църква, българския парламент и българския цар Борис III

Централната синагога в София
Централната синагога в София е най-голямата сефарадска (испано-еврейска) синагога в Европа и символ на българското еврейство. В нея се намират седалищата на главния равин на България и на главния равин на София. В софийската синагога се е съхранявала известната юдейска библиотека на софийската общност с безценната си колекция от средновековни равинистични трудове, която била унищожена след бомбардировки по време на Втората световна война.

Байкърли джамия (XIX в.)

Централната синагога в София

Църковни празници и обичаи

Българската православна църква се води по Григорианския календар, известен още като «нов стил». Църковната година започва на 1 септември. Тогава е «Началото на индикта» (индикт: правителствена наредба, с която се обявявала всяка нова година). В зависимост от времето през годишния кръг, когато се честват църковните празници, те се делят на неподвижни и подвижни.

Най-светлият от всички подвижни църковни празници е Великден (Възкресение Христово).

Традиционен кукерски събор

В различни години този празник се отбелязва по различно време, в зависимост от първото пролетно пълнолуние. Тържественото богослужение започва късно вечерта на Велика събота. Преди полунощ всички свещи в храма се изгасват и след поздрава «Христос Воскресе» свещеникът изнася огън, от който всички си запалват свещите. Великденската трапеза на българина е богата и задължително на нея има печено агне, козунак (сладък хляб) и боядисани червени яйца.

Рождество Христово (25 декември) е другият най-радостен и светъл празник, отстъпващ по тържественост само на Великден. В навечерието на Рождество Христово цялото семейство се събира на на постна вечеря по подобие на яслите и беднат обстановка, в която се родил Христос, а в по-малките населени места се е запазил и обичаят Коледуване – момчета в народни носии посещават домовете, пеейки весели песни, а хората ги дарят с плодове и кравайчета.

Васильов ден (1 януари) е следващият голям християнски празник. Празничната трапеза е отрупана, като задължително има баница с късмети. Сурвакането е весел народен обичай – обикновено децата удрят възрастните по гърба с украсени дрянови пръчки - сурвачки, наричайки специални благопожелания за здраве, дълъг живот и много блага през следващата година. На този ден по традиция се организира кукерски събор (млади и стари се обличат в народни носии, маскират се и започват да гонят злите духове).

Туристически информационни центрове

НАЦИОНАЛЕН ТУРИСТИЧЕСКИ ИНФОРМАЦИОНЕН МИНИСТЕРСТВО НА ТУРИЗМА

СОФИЯ 1040, пл. „Св. Неделя” №1
Тел: 02 933 5826; 02 933 5821; 02 933 5811
e-mail: edoc@tourism.government.bg

СОФИЯ, подлеза на Софийски университет „Св. Климент Охридски”; Тел: 02 491 8344; 02 491 8345; E-mail: tourist@info-sofia.bg

БУРГАС 8000, ул. „Христо Ботев” (подлез на операта)
Тел: 056 825 772; 056 841 542
e-mail: info@gotoburgas.com

ВАРНА 9000, пл. „Св. Св. Кирил и Методий”
Тел: 052 820 690; 052 820 689
e-mail: office@varnainfo.bg

ВЕЛИКО ТЪРНОВО 5000, ул. „Христо Ботев” № 5
Тел: 062 622 148; E-mail: tic@velikoturnovo.info

ВРАЦА 3000, ул.„Поп Сава Катрафилов” № 27-29
Тел: 092 660 318; E-mail: naturacenter@abv.bg

ГАБРОВО 5300, ул. "Опълченска" № 11
Тел: 0889 661 633; E-mail: tic@gabrovo.bg

„УЗАНА” – ГАБРОВО 5300, пл. „Възраждане" №3
Тел: 0885 825 224; E-mail: academiauzana@gabrovo.bg

ДРЯНОВО 5370, ул. „Шипка” №65
Тел: 0676 9 80 97; E-mail: tic_dryanovo@abv.bg

ЕЛЕНА 5070, ул. „Иларион Макариополски” №13
Тел: 06151 7430; E-mail: otic@elena.bg

ИВАНОВО 7088; ул. „Олимпийска” №75
Тел: 08116 22 85; E-mail: tur_iv@abv.bg

НЕСЕБЪР 8230 - стара част,
ул. „Месамбрия” №10; Тел: 0554 29 346
E-mail: visitnessebar@abv.bg

ПЛОВДИВ 4000, пл. „Централен” №1
Тел: 032 656794; 0620229
E-mail: tourism@plovdiv.bg

САНДАНСКИ 2800, ул. "Македония" № 28
Тел: 0884 898976, 0882 050176;
E-mail: tic.sandanski@gmail.com

СТАРА ЗАГОРА 6000, бул. „Руски” №27
Тел: 042 627 098
E-mail: tic@starazagora.net

СТОБ 2638, Тел: 0887 204 118; 0879 130 351
E-mail: tourcenter_stob@abv.bg

ТРОЯН 5600, ул. „Васил Левски” № 133
Тел: 0670 60 964
E-mail: infotroyan@yahoo.com;
troyantour@abv.bg

ШУМЕН 9700, бул. „Славянски” №17
Тел: 054 857 773; E-mail : shumen_opt@abv.bg

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

Местоположение: Република България е държава в Европа, разположена в източната част на Балканския полуостров. На изток граничи с Черно море, на юг с Гърция и с Турция, на запад с Република Македония и със Сърбия, а на север с Румъния.

Територия: 110 994 кв.км

Население (справка НСИ): 7 351 234 души (към 1.02.2011 г.)

Климат: средна температура през зимата: между 0 и -2 ºC

Средни температури през лятото: около 20-22 ºC

Официален език: български

Азбука: кирилица

Най-висока точка: връх Мусала (2925 м)

Времева зона: GMT (London) +2 (EST+7)

Столица: София

Валута: български лев (1 ЕВРО=1,955 BGN)

Административно деление: 28 области, 264 общини

Важни телефонни номера:
Спешна медицинска помощ: 150
Пожарна и аварийна безопасност: 160
Полиция: 166
Планинска и спасителна служба: +359 8881470, +359 9632000
Единен европейски номер за спешни повиквания: 112

МИНИСТЕРСТВО НА ТУРИЗМА

1000 София, ул. Съборна №1
тел: 02 9046809
факс: 02 4470899
email: edoc@tourism.government.bg
www.tourism.government.bg

РАЗЛИЧНИ ВЪЗМОЖНОСТИ ПРЕЗ ЦЯЛАТА ГОДИНА